

NARODNI DNEVNIK

Izhaja vsak dan opoldne, izvzemši nedelj
 in praznikov.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po
 pošti: Din 20.—, inozemstvo Din 30.—.

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO:
 SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 13.
 TELEFON ŠTEV. 552.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Pismenim vprašanjem naj se priloži **znamka**
 za odgovor.

Račun pri poštnem ček. uradu štev. 13.633.

Zasedanje Zveze narodov.

Odločitev še ni padla.

Zeneva, 9. marca. Izv. Prva komisija
 Zveze narodov je pod predsedstvom
 Chamberlaina po kratki javni seji skle-
 nila, da se prouči Nemčije za vstop v
 Zvezo narodov odstopi podkomisiji. V tej
 so zastopane sledeče države: Francija,
 Anglija, Italija, Japonska, Belgija, Kuba,
 Grška, Nerevska, Belgarija, Irska in Ju-
 goslavija. Podkomisija bo pričela takoj
 delovati.

Kako bo padla odločitev podkomisije,
 je še negotovo. Med diplomati vlada veli-
 ka razburjenost. Boncourt zavlačuje raz-
 govore do povratka Brianda, ki ga vsi ne-
 strpno pričakujejo. Splošno se trdi, da bo
 kriza francoske vlade še danes rešena in
 da sestavi vlado Briand ali pa po spora-
 zumu z njim Herriot, v katerem slučaju
 bi Briand prevzel zunanje ministrstvo.

Tajne seje delegatov in stalnih članov
 Sveta se nadaljujejo. Ni se pa še doseglo
 soglasja, ker Nemčija vztraja na tem, da
 se sme rešiti vprašanje razširjenja Sveta
 šele po njenem vstopu. Zavezniki pa se
 boje, da bi potem Nemčija razširjenje
 Sveta odklonila. L.

USPEH NASE DELEGACIJE.

Zeneva, 9. marca. (Izv.) Ugled naše
 delegacije je zelo velik. Poseti pri Nin-
 čiču se nadaljujejo. Tako so bili pri njem
 grški zunanji minister Rufos, avstrijski
 kancler dr. Ramek, belgijski minister
 Vandervelde in Zimmermann. Ves da-
 našnji dan je pokazala naša delegacija
 zelo veliko diplomatsko aktivnost.

Bogdan Marković od uprave fondov je
 bil izvoljen za člana finančne komisije
 o Zvezinem proračunu. Ta komisija ima
 določiti delež Nemčije pri Zvezinem
 proračunu. L.

NERESNIČNA VEST »POLITIKE«.

Zeneva, 10. marca. (Izv.) Vest beo-
 gradske »Politike«, da je kandidiral Nin-
 čič za predsednika zasedanja, je popol-
 noma neresnična. Dr. Ninčič ima zajam-
 čeno predsedstvo na jesenskem rednem
 zasedanju Zveze ter sploh govora ni bilo
 o tem, da bi kandidiral na sedanjem iz-
 rednem zasedanju. Vest, da bi Nemčija
 proti Ninčičevi izvolitvi protestirala, je
 neumnost, ker Nemčija sploh še ni član
 Zveze.

Včeraj zvečer je posetil dr. Ninčiča ita-
 lijanski drž. podtajnik Grandi in imel z
 njim daljši razgovor.

Madžarska delegacija je docela izoli-
 rana. Nihče ne občuje z njo, vse se ogib-
 lje stika s protektorji falzifikatorjev. L.

NEMCI ODKLONILI CHAMBERLAINOV PREDLOG.

Zeneva, 10. marca. Angleški zunanji
 minister Chamberlain je včeraj popoldne
 posetil nemškega državnega kancelarja
 dr. Luthra in mu predlagal, da bi o vpra-
 šanju razširjenja Sveta zveze narodov
 razpravljale ne samo države, ki so pod-
 pisale locarnski pakt, temveč vse države,
 ki so v Zvezi narodov. Kakor se doznava,
 nemška delegacija ni voljna pristati na
 tako rešitev.

BRIAND PREVZEL SESTAVO VLADE.

Pariz, 10. marca. Briand je prevzel
 mandat za sestavo nove vlade, ker je
 Herriot odklonil tak poziv in izjavil, da
 je danes edina oseba, ki bi mogla sesti-
 viti vlado, Briand. Ko je Briand stopil iz
 elizejske palače, je izjavil zbranim novi-
 narjem, da bo takoj obvestil predsednika
 republike o uspehu pogajanj za sestavo
 vlade. Splošno mislijo, da bo nova vlada
 sestavljena od istih oseb, ki so bile v do-
 sedanjem Briandovem kabinetu.

Seja skupščine.

PRORAČUN MINISTRSTVA ZA NARODNO ZDRAVJE SPREJET.

Beograd, 10. marca. Včeraj je bil v na-
 rodni skupščini v razpravi proračun mi-
 nistrstva za narodno zdravstvo. Na po-
 poldanski seji je govoril kot prvi Janez
 Šteirn, ki se je bavil s splošnimi zdrav-
 stvenimi razmerami v Sloveniji. Vlada
 da ne skrbi zadosti za pobijanje epide-
 mičnih bolezni. Preventivni ukrepi proti
 jetiki, trahomu in drugim takim boleznim
 so prav neznatni.

Za njim je govoril radikal Trbič, ki je
 naglašal zasluge ministra dr. Miletiča in
 načelnika dr. Štamparja za napredovanje
 v zdravstvenih razmerah Južne Srbije.

Nato je dobil besedo še demokrat Ži-
 ka Račajlovič in črnogorski federalist
 Sava Vuletič. Zadnji govornik je bil Če-
 da Kokanović.

Na koncu je minister Slavko Miletič
 odgovarjal na vse pripombe posameznih
 govornikov. Dotaknil se je najprej prip-
 ombe Milana Popovića, ki je zahteval,
 da se predloži zakon o evgentiki. V tem
 pogledu je treba najprej dvigniti ljud-
 sko higieno, tako da narod sam začuti
 potrebo po zakonu, kakor ga zahteva Po-
 pevič. Kolikor je bilo dosedaj na tem
 polju storjenega, je rodilo dobre uspehe.
 Mnogi kmetje že prihajajo v higienske
 ustanove in se puste pregledati, predno
 se poroče. Osnutek sanitetnega zakona je
 končan, prav tako tudi osnutek zakona o
 nalezljivih boleznih. Kar se tiče prostitu-
 cije, pravi minister, da je to eno najde-
 likatnejših vprašanj in tako komplicira-
 no, da se o njem sedaj na končni debati

ne da govoriti. O rešitvi tega vprašanja
 je že cela literatura. Imamo v glavnem
 dva sistema: abolicijo in reglementacijo.
 Ministrstvo namerava izvesti abolicijski
 sistem. Vprašanje splava je v glavnem
 socialno-etično vprašanje in ga je težko
 urediti z direktnimi ukrepi. Vprašanje
 alkoholizma posveča ministrstvo vso paž-
 njo. V Ljubljani, v Zagrebu, Sarajevu in
 Beogradu imamo posebne postaje za po-
 bijanje alkoholizma. Z zakonom je odo-
 breno, da se zakladna bolnica v Zagrebu
 preda. Razpisati je treba licitacijo za to
 predajo, vendar dotični odbor tega še do
 danes ni izvršil. — V Sloveniji imamo
 bolnice s skupno 3050 posteljami. Po
 številu prebivalstva stoji Slovenija v tem
 pogledu najbolje. V primeri z drugimi
 pokrajinami ima Slovenija dva do trikrat
 več postelj. Glede na to se država ne
 more angažirati za ustanovitev novih
 bolnic v Sloveniji. Ministrstvo je v Ljub-
 ljani ustanovilo veliko moderno bolnico
 za ženske bolezni in za porodnice. Ta
 bolnica je najlepša v državi. Jako raz-
 veseljav je pojav, da je pri nas umrljivost
 napram letem pred vojno zelo nazado-
 vala. V nekaterih krajih je moraliteta
 padla za štiri odstotke. Malarija se v Čr-
 ni gori pobija z velikim uspehom.

Ob 9. zvečer je bil proračun ministr-
 stva za narodno zdravstvo izglasovan in
 sprejet. Na dnevnem redu današnje se-
 je je proračun ministrstva za vojsko in
 mornarico.

Finančni odbor zavrnil vse amandmane.

Beograd, 10. marca. Včeraj popoldne
 je bil pri kralju v avdienci kot zastopnik
 ministra zunanjih poslov minister ver-
 Miša Trifunović. Ugotovljeno je, da je
 dosegel dr. Ninčič v Ženevi precejšnje
 uspehe.

Po daljšem razgovoru s Pašićem je tu-
 di finančni minister dr. Stojadinović od-
 šel na dvor, da poda kralju obširno po-
 ročilo o stanju naše delegacije v Parizu,
 Londonu in Ameriki.

Finančni odbor je na svoji včerajšnji
 seji zavrnil vse amandmane, ki so mu
 bili včeraj preloženi, da jih sprejme. Za-
 vrnjeni so tudi amandmani, ki jih je bil

že prej zahteval Svetozar Pribičević iz
 demagoških razlogov. Finančni odbor je
 odklonil tudi amandmane, s katerimi naj
 bi se kronске pokojnike izpremenilo v
 dinarske.

Zelo se je opazalo, da na včerajšnji seji
 odbora za proslavo Pašičeve osemdeset-
 letnice Ljuba Jovanović vobče ni prišel
 v ta odbor, čeprav je bil predsedoval seji,
 na kateri se je izvolil za proslavo. Med
 ostalimi so prišli v ta odbor dr. Velizar
 Janković, minister Vasa Jovanović, pod-
 predsednik radikalnega kluba Dragović,
 dr. Katić in Mihajlo Topolović.

Ne bo skupščinskih volitev.

SOGLASJE V VLADI. — POSKUSI ZA OBNOVO OPOZICIONALNEGA BLOKA.

Beograd, 10. marca. Glede na mož-
 nost volitev in v zvezi z raznimi verzi-
 jami, ki krožijo v zadnjem času, se te
 vesti na kompetentnem mestu demanti-
 rajo kot izmišljene, predvsem zato, ker
 da ne obstoji noben sporazum med Pa-
 šićem in St. Radićem glede razpisa vo-
 litiv.

Radikali podčrtavajo, da bi se, ako bi
 došlo do volitev, moralo takrat vsekakor
 računati tudi na dosedanje zaveznike,
 ker so za radikali najmočnejša stranka.
 Istotako so netočne vse vesti, da bi bila
 vlada v težki situaciji, da je obstoj spo-
 razuma dvomljiv itd.

Predvčerajšnja izjava ministra notra-
 njnih del Bože Maksimovića o priliki de-
 bate o proračunu, v kateri je naglašal,
 da dandanes upravlja državo dve moč-
 ni skupini, ki predstavljata večino ne
 samo po svoji številčni moči v parlamen-
 tu, ampak tudi po svoji konstruktivni si-
 li, je napravila pri opoziciji mučen utis,
 ker so s tem izpodmaknjena tla za vse
 njene intrige in je splavala po vodi zad-
 nja nada opozicije, da se zanese nesloga

med koaliranimi strankama. V zvezo s
 to izjavo se spravlja tudi sestanek načel-
 nikov opozicijskih skupin Ljube Davido-
 vića, dr. Korošca in dr. Spahe. Govori
 se, da nameravajo obnoviti opozicijski
 blok.

V političnih krogih prevladuje mne-
 nje, da se opozicijski blok ne more niti
 obnoviti niti obdržati. Nobena izmed fe-
 deralističnih strank ne želi, da bi bila v
 opozicijskem bloku, pravtako tudi ne
 zemljoradniki, ker vodi vsaka od teh
 skupin svojo posebno politiko.

PAVLE RADIĆ V AVDIENCI.

Beograd, 10. marca. Včeraj ob 11. do-
 poldne je bil sprejet pri kralju v avdi-
 enci minister za agrarno reformo Pav-
 le Radić. Informiral je kralja o vpraša-
 njih svojega resora, o vprašanjih kolo-
 nizacije, o vprašanju dobrovoljcev in o
 razpoloženju naroda. Pavle Radić se je
 mudil pri kralju do 12. Iz dvora je prišel
 prav zadovoljen.

Občinske volitve dne 7. maja.

Beograd, 10. marca. Ker se v politič-
 nih krogih mnogo govori o občinskih vo-
 litvah, ki zanimajo ne samo politike, ne-
 go tudi širše sloje, je eden izmed aktiv-
 nih ministrov na vprašanje odgovoril to-
 le: Sedaj se v ministrstvu notranjih del
 pripravlja material in se delajo pripre-
 ve za občinske volitve, ki se bodo gotovo
 vršile 7. maja po pravoslavni veliki noči.
 Volitve naj bi se izvedle najprej v Dal-
 maciji, potem bi prišle na vrsto Vojvo-
 dina, Bosna in Hercegovina. Te volitve
 se pričakujejo z veliko nestrpnostjo, ker
 bodo pač podale sliko pravega razpolo-
 ženja v ljudstvu.

DR. STOJADINOVIĆ UPA NA PAŠIĆA.

Beograd, 10. marca. Vprašanje dr. Sto-
 jadinovića je odvisno od predsednika
 vlade Nikole Pašića. Manjša skupina ra-
 dikalnih poslancev trdi, da se Pašiću ni
 treba eksponirati za ministra financ, do-
 čim pravi druga skupina radikalnih pri-
 jateljev dr. Stojadinovića, da je težko
 najti naslednika za sedanjega ministra
 financ. Dr. Stojadinović je včeraj po-
 setil predsednika vlade Pašića in mu po-
 ročal o svojem potovanju in o uspehu,
 ki ga je dosegel.

Minister financ bo v teku današnjega
 dne podal referat vladi in vlada bo po-
 tem določila, v koliko in v kaki meri
 naj poda dr. Stojadinović svoje poročilo
 v narodni skupščini.

»DOM« PRAVI, DA VLADA SOGLASJE V VLADI.

Zagreb, 10. marca. Današnji »Dom«
 piše: Predsednik vlade Pašić in pred-
 sednik HSS St. Radić imata skoro vsak
 dan priliko, da v ministrski sobi nara-
 dne skupščine izmenjata misli o dnevnih
 manjših in velikih načelnih vprašanjih
 celokupne naše politike. V teh razgo-
 vori se kaže vedno popolno soglasje in
 poleg tega se za mnogo težja vprašanja
 na ta način olajša razprava in povoljna
 odločitev v ministrskem svetu.

BRATIANU GROZI Z DIKTATURO.

Bukarešta, 10. marca. Listi objavljajo
 jako ostro izjavo predsednika vlade Bra-
 tiana, ki pravi, da so izmišljene vse vesti
 o njegovi demisiji. Če bi bil pri volitvah
 poražen, je pripravljen uporabiti tudi
 drugačna sredstva, da se v Rumuniji
 vzpostavi redni mir. Ta Bratianova pret-
 nja z diktaturo je izzvala v vseh krogih
 silno vnmirjenje, ker se smatra, da bi
 utegnil Bratianu spričo sedanjega ne-
 urejenega položaja v resnici kaj takega
 napraviti.

DR. BENEŠ ODIDE V RIM.

Rim, 10. marca. Češkoslovaški posla-
 nik v Rimu je izjavil, da bo dr. Beneš
 po zaključku zasedanja v Ženevi bržkone
 posetil Rim.

SLOVAŠKA LJUDSKA STRANKA STOPI V VLADO?

Praga, 10. marca. Vlada vodi sedaj
 pogajanja s slovaško ljudsko stranko gle-
 de vstopa v vlado. Možnost takega raz-
 širjenja vlade je izzvala veliko vznemir-
 jenje v socialnodemokratski stranki, v
 kateri so zadnji čas prevladali levičarski
 elementi. Sodijo, da jim bo uspela na-
 mera, socialiste spraviti iz vlade.

DIPLOMATI V ZUN. MINISTRSTVU.

Beograd, 10. marca. Včeraj sta pomoč-
 nika ministra zunanjih zadev Jovana
 Markovića posetila francoski in avstrij-
 ski poslanik.

Trboveljska izziva.

Vladna komisija je končala svoje delo. Ni videla sicer Trbovelj, tudi ni pokazala posebne delavnosti, toda svoje delo je končala in konstatirala, da so knjige Trboveljske v redu. Vse drugo pa se je ne tiče, ker za druge stvari ni pristojna. Če je mislila neslavna komisija, da jo je slovenska javnost zahtevala zato v Ljubljano, da pogleda kakšno knjigovodstvo ima bogata TPD, potem bi v resnici lahko ostala v Beogradu. Slovenska javnost je zahtevala od nje pojasnila o drugih stvareh, zlasti glede redukcije rudarjev, ceni premoga in znižanju plač, ne pa brezposelnosti izpriznevanja o knjigovodstvu TPD.

Delo komisije je zato čisto negativno in mi zahtevamo, da odredi g. minister novo komisijo, ki bo malo drugače pojmovala svoje naloge. Takih komisij, ki pridejo v Ljubljano pogledat samo na uro, ne rabimo.

Zato pa je seveda tem bolj zadovoljna s komisijo TPD, ki je bila od njene konstatacije tako navdušena, da se je smatrala za dovolj močno, da je izdala sledeči odlok:

Rudniško ravnanje, Trbovelje. — Ker so delavski zaupniki odklonili stopiti v pogajanja v smislu obstoječe mezdne pogodbe, smo primorani sami naznaniti od 1. aprila 1926 veljavne pogoje.

1. Določajo se sledeče temeljne (minimalne) plače: 1. Kategorija Din 40, 2. kategorija

Din 35, 3. kategorija a) ženske Din 30, 4. kategorija b) mladoletni Din 20.

K tem temeljnim plačam se dodajo kakor do sedaj v gotovih slučajih primerni dodatki (stalne plače).

2. Vse sedaj veljavne akordne postavke se znižajo za 20 odstotkov.

3. Ve doklade in sicer: osebna draginjska doklada, družinska doklada, nabavni prispevek se ukinejo. Ker so se izplačali nabavni prispevki v naprej, se s 1. aprilom ne izplačajo nobeni nabavni prispevki več.

Razstreljivo se bo s 1. aprilom naprej računalo v 1/2 vrednosti polne cene in se bo to upoštevalo v akordu.

To naj delavstvu takoj razglašajo.

Srečno!

Trboveljska premogokopna družba.

Skubie m. p.

Heinrich m. p.

TPD misli torej, da je močnejša ko vsa slovenska javnost in da sme brez ozira na njene proteste izdati naredbo, ki pomeni izziv Slovenije. Mislimo pa, da se je TPD vseeno malo uračunala, ker slovenski narod vendar še ni izgubil ponosa, da ne bi rokavice pobral in odgovoril kakor treba. Pa o tem na drugem mestu.

Protestiramo!

Ljubljanski veliki župan dr. Baltič je spoznavno s finančnim delegatom dr. Savnikom dovolil, da prevzame ljubljanska občina jamstvo v znesku 2 milijonov dinarjev za posojilo zadrugi »Stan in dom«, katere predsednik je gospod Anton Kristan.

Proti temu odloku protestiramo najodločnejše in sicer tako iz načelnih, ko materialnih in moralnih ozirih.

Prvič ima po našem mnenju samo ljubljanski občinski svet pravico obremenjevati občino, ali prevzemati za njo kakaj jamstva. Nikakor pa ne moremo te pravice priznati niti gerentskemu совету, še manj pa velikemu županu ali celo finančnemu delegatu. Če smatra vlada, oziroma njen eksponent, da treba v Ljubljani zidati, potem naj zida sama, saj plača Slovenija dovolj davkov, da bi tudi za Slovenijo mogla vlada enkrat nekaj storiti.

Zlasti pa odrekamo velikemu županu pravico, da dovoljuje posojilo na breme mestne občine v trenutku, ko je notranji minister napovedal skorajšnje občinske volitve. Vsled te napovedi pa manjka odloku velikega župana argument nujnosti in je zato njegov ukrep dvakrat napaden.

Iz načelnih vzrokov ostro in odločno protestiramo proti vsaki obremenitvi Ljubljane, če ni te sklenil izvoljeni občinski svet. Upamo, da bodo naše politične stranke našemu stališču pritrdile in da bo novi občinski svet znal braniti pravice avtonomne Ljubljane. Ta bi bila lepa! Brez vzroka je Ljubljana že skoraj dve leti brez svoje avtonomije in v nagrado za to naj drugi odločajo o njenem premoženju! Nadejamo se, da ponosna Ljubljana tega ne bo trpela!

Neve pogodbe.

Potovanje našega ministra za vnanje zadeve dr. Ninčiča v Rim in v Pariz je spravilo na dnevi red evropske politike celo vrsto novih mednarodnih pogodb. Rezultati dr. Ninčičevega potovanja naj bi tvorili podlago predvsem za nov srednjeevropski pakt in za balkanski pakt.

Neve pogodbe ali bolje rečeno, želja po novih pogodbah je logično nadaljevanje v Locarno oklenjene pogodbe. Locarnska pogodba je v svojem jedru varnostna pogodba za evropski zapad, zlasti za francosko-belgijsko mejo in nemško mejo. Pogodbeniki so se zavezali današnje meje, ker je obenem tudi najboljše varstvo za Anglijo, na vsak način respektirati. Kot nekaka odškodnina za opustitev morebitne revanšne vojne pa je bil Nemčiji obljubljen sprejem v Zvezo narodov.

Od svojega vstopa v Društvo narodov si je Nemčija obetala jako mnogo. V prvi vrsti so se začele gibati razne nemške narodne manjšine, ki so že gledale v Nemčiji uradno in legitimno zaščiteno svojih interesov pred važnim mednarodnim forumom. Mnogo so si pa obetali tudi nemški nacionalisti od vstopa Nemčije v Zvezo narodov. Ti so računali že s pozitivno gotovostjo na združenje Avstrije z Nemčijo in na zapetno pridobitev onih po mnenju nemških nacionalcev nemških pokrajin, ki jih je morala premagana Avstrija odstopiti zmagovalnim državam. V Locarno sklenjena pogodba namreč nič ne govori o varnosti meje na Brennerju, na Karavankah ali pa v Sudetih in Krkonoših. Vprašanje varnosti teh mej je ostalo odprto.

Mogočna vsenemška agitacija za združenje Avstrije z Nemčijo je dala Mussoliniju povod za nasprotno akcijo. Proti Nemčiji, ki ima svoje meje na zapadu zajamčene in zavarovane, bi se Italija mnogo težje branila kakor proti mali in slabotni Avstriji. Mussolini se je moral ozreti po zaveznikih in je povabil v Rim ministra Ninčiča v soglasju s Francijo. Ali je znal dr. Ninčič izkonstituirati italijansko zadrugo v dovoljni meri ali ne, o tem bo govorila mogoče že najbližja bodočnost. Prvi znaki kažejo, da je bil preveč popustljiv, kajti ni šla kraljevina SHS prositi pomoči v Rim, ampak Italijani so se obrnili za pomoč na kraljevino SHS. Kar je govoril Mussolini na naslov Nemčije, do bile pač visokodoneče fraze, toda italijanskega slovarja se Nemčija ne boji preveč. Francoska diplomacija pa zopet prav dobro ve, koliko so v resnih časih vredne razne pogodbe in zato je umetno, da si želi zavarovati svoje meje ne samo z locarnsko pogodbo, ampak tudi z zavezniki, ki razpolagajo z močnimi armadami.

Na ohranitvi dosedanjega stanja v Srednji Evropi pa niso interesirani le sedanji nem-

Ugovarjamo pa tudi iz praktičnih ozirih. Stanovanjske bede se ne odpravljajo z enodružinskimi hišami, ker so te najdražje. Stanovanjski bedi se najbolj odpomore z velikimi stanovanjskimi hišami, kakor dela n. pr. dunajska občina, ker so tu stroški za posamezna stanovanja najmanjši. Take hiše pa naj zida občina sama, ker je v to najbolj poliklicana.

Sicer pa je ukrep velikega župana tudi popolnoma nepotreben. Predsednik zadrugi »Stan in dom« je g. Anton Kristan, ki je tako finančno močan, da more sam jamčiti za posojilo zadrugi. To more storiti tem lažje, ker mora najbolj znati, da je denar, posojen zadrugi, čisto varen, ker kako bi drugače mogel g. veliki župan sporazumno s finančnim delegatom dovoliti mestni občini, da jamči za ta denar!

Priznavamo, da je stanovanjska beda velika in da bi se vsled tega moglo marsikaj razumeti. Toda odločno smo proti vsaki »fikciji« in če se kaj stori proti stanovanjski bedi, potem se naj stori nekaj velikopoteznega. Kaj takega pa je pričakovati le od mestne občine, kateri naj vlada z državnim jamstvom omogoči najetje potrebnega posojila.

Toda v vsakem slučaju ima razpolagati z mestnim premoženjem samo izvoljeni občinski svet. Če je nujno, da se v odpravo stanovanjske bede nekaj stori, potem je dvakratni greh vlade, da je Ljubljana brez občinskega sveta. In na nujno potrebo, da prične poslovati ljubljanski občinski svet, bi moral opozoriti vlado tudi veliki župan. Samo to bi bilo v redu.

Zato proti odloku velikega župana z vsa odločnostjo protestiramo.

ški in avstrijski mejaši in Francozi, ampak tudi Anglija ima ogromen interes na tem, da v Srednji Evropi ne pride v doglednem času do oboroženega spopada. Angleškega interesa za ohranitev miru v Srednji Evropi seveda ne narekuje ljubezen do srednjeevropskih držav, ker so v obeh angleške diplomacije vse evropske kontinentalne države, Francije ne izvzemši, samo drobiž, s katerim plačuje Anglija svoje svetovno politične obveznosti, ampak Angležem narekuje njihova prizadevanja za ustanovitev srednjeevropskega bloka njihovo sovražstvo in njihov strah pred sovjeti. Razni angleški strokovni listi, ki imajo dobre stike z vladnimi krogi, že danes odkritno pišejo, da bo segala bodoča vojna fronta od Gdansk do Trsta, to je, da bo postavljena proti Rusiji.

S tega vidika presojajo Angleži tudi bodoči balkanski pakt. V balkanskih državah sicer še ni izgubilo popolnoma svoje veljave staro politično geslo »Balkan balkanski narod«, toda zapadnoevropske velesile, ki držijo posamezne države na Balkanu popolnoma v svoji gospodarski odvisnosti, gledajo edinole na to, ali bi morebitna zveza balkanskih držav slepo služila njihovim ciljem in namenom ali ne. Kakor nekdanji za Bismarka, tako tudi danes ves Balkan ni vreden za Angleže niti ene kosti angleškega vojaka, jako dobrodošle pa so jim kosti balkanskih vojakov za obrambo njihovih interesov. V tem smislu zna in bo v bodočnosti še bolj znala spretna in dalekosežna angleška politika vedno vplivati po svojih znanih metodah tudi na notranjopolitični razvoj balkanskih držav, dokler jih ne bo imela tam, kjer jih hoče imeti. Potem šele bo mogoč balkanski pakt kot nadaljevanje in proširjenje locarnskega duha, kakor si ga misli Anglija. Ze od početka ni bil dejansko to duh pomirjenja in spravljivosti, ampak duh sovražstva do vsega, kar je slovensko, zlasti rusko. »Locarnski duh« v angleškem smislu je za balkanske države silno nevaren, ker jih vtegne danes ali jutri zopet zaplesti v nov bojni metej — za druge. Za balkanske države je pravilno samo staro geslo »Balkan balkanec«, ker interesi tujeja velekapitala za nas res niso vredni kosti niti enega našega vojaka. — N.

KRATKE VESTI.

Avstrijska trgovinska bilanca za l. 1925 je za 935 milijonov šilingov pasivna, proti 1486 milijonom v l. 1924.

General Plastiras je še vedno v Skoplju. Policijsko nadzorništvo nad njim je zelo ostro.

Politične vesti.

Seja skupščine. Na včerajšnji dopoldanski seji je podal svoj ekspozice minister za narodno zdravje Miletič. Navedel je statistiko bolnic in izdalkov za nje. Izdalki za slovenske bolnice se znižajo za preko 5 milijonov. Minister je podal tudi obširen pregled o delu svojega ministrstva. Ker je znano, da je ministrstvo za narodno zdravje eno najbolj urejenih ministrstev, ni vladalo za sejo nobeno zanimanje. Gotovo je, da bo proračun ministrstva za narodno zdravje gladko in brez vsakih izprememb sprejel.

Nova afera. V »Radikal«, glasilo neodvisnih radikalov, priobčuje posl. dr. Mončič Ivančič dolga članek o »Veliki aferi v ministrstvu za šume«. Podnaslov tega članka se glasi: »Dr. Žerjav — »Nihag««. V tem članku napada dr. Ivančič silno ostro dr. Žerjava in pravi med drugim, da je Pašić samo zato za dr. Žerjava, ker hoče, da ima vsaj enega predstavitelja Slovencev za sebe. Zato, da se tudi v Sloveniji ni režim popolnoma nič izpremenil, pa čeprav dr. Žerjava ni več v vladi.

Dr. Ivančič omenja neko beležko iz »Radikala« in da njega za to beležko dr. Žerjav ni tožil, pač pa »Slovenec«, ki jo je ponatisnil. Dr. Ivančič pravi, da svojo trditve vzdržuje in da ga naj dr. Žerjav toži. Po tem zelo dolgem uvodu prahaja dr. Ivančič na afero z družbo »Nihag«. Leta 1920 je bil sklenjen med državo in Našiško d. d. (na kratko imenovano »Nihag«) dogovor glede izrabe gozdov v Našicah. Ker se družba ni držala dogovora, je država ugovor po številnih opominih (katerih številke in datume Ivančič podrobno navaja) odpovedala in sicer dne 15. III. 1925. Obenem je vložila proti družbi tožbo za odškodnino v znesku 7 milijonov dinarjev. S tem pa je bila družba očitno zelo prizadeta in že 24. III. je ponudila kompromis. Dne 31. marca je nato ministrstvo odredilo, kako naj se izvrši nacionalizacija družbe in država je dobila manjšino delnic. Po ustenih pogajanjih je bil dne 8. maja dosežen kompromis, podpisano od dr. Žerjava. Končni odgovor pa je bil izdalen dne 11. junija. Dr. Ivančič zlasti poudarja, kako se je v tej stvari hitro postopalo in nato zaključuje s šestimi konstatacijami. Obenem napoveduje, da objavi v prihodnji številki »Radikala« pogoje, pod katerimi je država sklenila to pogodbo. — Članek je podpisal dr. Ivančič in njemu prepuščamo seveda tudi vso odgovornost.

Z zbora hrvatskih federalistov. V nedeljo je imel »hrvatski blok«, kakor se ponosno imenuje malopomenbna manjšina hrvatskega naroda v Zagrebu svoj shod. Udeležba ni bila posebno velika in zato so spodje skušali svojo malopomenbnost skriti za velike besede. Teh pa so uporabljali v izredni množini. Vrsto ogroženih govorov je otvoril poslanec Marko Došen. Hrvatska republika misli mora biti naša vodnica, če hočemo dobro narodu. Radič ni kapituliral, temveč zagrešil izdajstvo. Doli s temi pokvarjenimi ljudmi, ki so podplati na Pašićevem škornju, 57 Radičevih poslancev pa so žebli v pomladu. Če bi bila hrv. inteligenca l. 1918 kaj vredna, se ne bi to zgodilo, ker potem bi bilo manj parad, pa več dela.

Dr. Prebeg pravi, da jih je Slarčević učil: Ne na Dunaj in ne v Budimpešto. Sedaj treba dostaviti tudi ne v Beograd. To pa ne pomeni boja proti srbski državi, temveč le proti srbski čaršiji. Govori ostro proti gospodarskemu zastavljanju Hrvatske. Dr. Buč: Leta 1918 smo prišli po krivici 28 gozdov iz evropskega jarma pod balkanski. Vse izdajalce od Lorkovića do Radiča čaka kazen. Kdor je monarhist, ne sme govoriti o seljstvu. Samo dve fronti sta: republikanska in vidovdanska. Radič je likvidiran. Okoli njega so samo parasiti. On ima 57 števil (g. Buč je hotel najbrže reči 57 mičel, op. ur.), toda hrvatski narod je na drugi strani. Z »Zivela republika« konča svoj govor. Dr. Bjelovučić pravi, da ga boli njegova hrvatska duša, ker ima celo Albanija samostojnost, mi Hrvati pa smo sužnji. — Nato je prebral dr. Pavelić resolucije, v katerih se zahteva popolna samostojnost Hrvatske. — Zdi se nam, da so gospodje malo pregledali obglavili Radiča in da je nasprotno zelo verjetno, da bodo ob glavo djani pri volitvah od »izdajalca« Radiča.

Za sedanje odnose med člani vlade je značilen sestanek Stefana Radiča z Milanom Simonovićem. Kakor znano, je Simonović po Radičevem potovanju po Dalmaciji začel Radiča napadati. Njun sedanji sestanek se komentira v političnih krogih tem bolj, ker je bil njun razgovor baje praprčen.

Herriot na obzorju? »Quotidien« poroča iz Lyonsa, da so prijatelji Herriota nujno prosili, da prevzame vlado. Toda Herriot jim ni hotel nič obljubiti. — »Matine« poudarja veliko važnost sestanka med Doumergue-om in Herriotom v Lyonsu. Dopisnik »Matine« iz Zeneve pa zahteva, da se mora francoska kriza hitro rešiti, da ne bo položaj Francije v Zenevi oslabilen. Iz Lyonsa se je vrnil Doumergue v Pariz in drugi dan mu je sledil Herriot. V Elizejski palači je bilo nato važno posvetovanje med Doumergue-om, Briandom in Herriotom. Vedno bolj se zatiruje, da bi novo vlado sestavil Herriot in da bi v njej prevzel zunanjega ministrstva Herriot.

Viljem financer boj proti demokratičnim rešitvi odškodninskega vprašanja. »Vorwärts« poroča, da se je pred kratkim vršilo v Doornu zborovanje bivših nemških vladarjev. Zborovanje je predsedoval Viljem. Razpravljalo se je o potrebnih ukrepih, da ne prodre socialistična zahteva, da treba premoženje bivših vladarjev zapleniti brez odškodnine. V ta namen potrebna sredstva bo dal elskajzer, ki je zaslužil silne vsote v nizozemsko-indijskih plantažah.

Prosveta.

Zbornik za umetnostno zgodovino zaključuje svoj 5. letnik (1925) s pravkar izdanim 4. zvezkom. Obsežna publikacija je posvečena v glavnem portretnemu slikarstvu na Slovenskem. Prva razprava, »Portretno slikarstvo na Slovenskem od 16. stoletja do da-

nes« (Dr. F. Mesesnel), nas vodi zgodovinsko in razvojno po oni dobi portretnega slikarstva, katero je lanska razstava Narodne galerije odkrila naši javnosti. Posebno vrednost daje razpravi 16 lepih reprodukcij najvažnejših del iz opisane panoge. Dr. F. Stelč se v drugem, obširnem članku peča s spomeniki starejšega portretnega slikarstva na Slovenskem; zasleduje prve pojave portreta v knjižni iluminaciji, v cerkvenih freskah in nagrobnih podobah, vse do osamosvojitve portreta. Tudi ta članek je ilustriran. »Srednjeveški rokopiši« Dr. M. Kosa obsegajo Biskupsko skupino z uvodom Dr. F. Stelča in izbranim reprodukcijam materialom krasno iluminiranih rokopisov. V »Epigrafičnih drobinah« (1 slika) se vavi Dr. F. Stelč s fresko Andreja iz Ostroga v stari cerkvi slovenjgraški, katero je uporabil M. Stern na svoj lepi plakat portretne razstave. Konservatorsko poročilo o »Varstvu spomenikov« opisuje odkritje najstarejših do sedaj znanih fresk na Slovenskem, v podružnici na Vrzdencu pri Horjulu. Zelo zanimivo je poročilo o delovanju Narodne galerije in njenih načrtih. Sledi bibliografija in poročilo o razstavah. Zvezek ima v prilogi 1 polo Stelčeve ilustrirane topografije Kamniškega okraja. V celoti je 4. zvezek »Zbornika« s svojimi 32 slikami izredna publikacija s posebnim pomenom za vse one, ki se zanimajo za naše potrebno slikarstvo. Naročbe na »Zbornik«

REPORTAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI.

Drama.

Začetek ob 20. uri zvečer.

Sreda, 10. marca: Obri gospa Warrenove. — Red D.

Četrtek, 11. marca: Deseti brat. — Red F.

Petek, 12. marca: Zaprto.

Sobota, 13. marca: Henrik IV. — Red C.

Opera.

Začetek ob pol 20. uri zvečer.

Sreda, 10. marca: Večni mornar. — Red C.

Četrtek, 11. marca: Zaprto.

Petek, 12. marca: Tosca, gostovanje g. Roberta Primožiča iz Zagreba. — Red B.

Sobota, 13. marca: Grofica Marica. — Izv.

Uprava Narodnega gledališča v Ljubljani vladno prosi p. n. abonente, da poravnajo sedmi obrok svojega abonmaja najkasneje do 15. t. m.

Vijolinski virtuozi g. Ivan Karel Sanein, ki priredil v pondeljek, dne 15. t. m. v Ljubljani vijolinski koncert, se bavi, odkar je zapustil Zlikov kvartet, s študijem modernih koncertnih skladb. Naštudiral je celo vrsto novih sonat in drugih vijolinskih skladb. Njegov repertoar je tako obširen, da niti pri 2 koncertih ne igra istih skladb, pač pa ljubi vedno nove skladbe. — Spremlja ga prof. Hugo Kroemer, ki je šef klavirske šole na konservatoriju v Gradcu. Prof. Kroemer se je v zadnjem času mnogo udeleževal na koncertnem odru, ter je spremljal znanega violonista Saša Popova na raznih koncertih v Nemški Avstriji. Predprodaja vstopnic v Matični knjižarni.

Pri prizoritvi »Večnega mornarja« v sredo, dne 10. t. m. poje vlogo Sente ga. Zalučova, vlogo Erika prvič g. Knittel in Dalanda g. Rumpel. Naslovno vlogo izvajata kakor doslej g. Holodkov. Predstava je za abonente reda C.

Sport.

Murchison zmaga dalje. Loren Murchison najboljši ameriški sprinter na z lesom obloženih progah, se tudi po Houbenovem odhodu udeležuje športnih prirediteljev in zmaga naprej. Pri nekem hall-skem mitingu je premagal ameriškega mojstra Husseya na 100 y in tudi pri teku na 75 y je tolkel imenovanega v 7 osem desetink sek. Pri isti prireditvi je skočil Osborne 1.88 m visoko.

Weissmüller je plaval v Ameriki 100 y v hitrem stilu v 1 : 01 osem desetink in zboljšal svoj prejšnji rekord 1 : 03 osem desetink.

Najboljši sport za enakomerno okrepitev celoga telesa je brezdvomno rokoborba. Stari Grki so imenovali rokoborbo mikrokosmos, mali svet cele gimnazije. Celo nemški telovadni učitelji, ki so smatrali orodno telovadbo za najboljšo telesno-vzgojevalno sredstvo, so to priznali in slavni Guts-Muths se je sledeče izrazil o rokoborbi: Ves nauk v telesnih vajah ne pozna niti ene vaje, ki bi mogla vse telesne ude in mišice tako splošno utruditi in obtežiti, ki bi mogla ob hitrem menjavanju zaposliti zdaj te, zdaj one dele telesa, tako kakor rokoborba. Rokoborba se izvaja po različnih pravilih, v prostem stilu, savate, ponajveč pa, vsaj v Evropi, v grško rimskem stilu. Pri tem stilu so dovoljeni vsi prijemi razun onih, ki ovirajo ali onemogočajo dihanje, od temena do bokov. Kot premagan velja tisti, ki se prvi dotakne tal z obema ramenoma.

Zadnja mednarodna tekma v Helsinkforsu za mojsterstvo v hitrem drsanju je podala sledeče uspehe: Tek na 500 m Finca Wallinusa v 47.9 sek. — 1500 m Ballangrud (Norveška) v 2 : 27.9, drugi Larsen, tretji Willenius — na 5000 m Ballangrud v 8 : 46.4, 2. Moen v 8 : 58.5 in 3. Larsen v 9 : 02.5. — 10.000 m Ballangrud v 18 : 23.7 pred Larsenom in Moenom.

Polet London - Kairo - Captown - Kairo dokončan. Angleški letalec Cobham je 7. marca ob 8. uri jutraj zapustil Chartum in pride ob 5. uri popoldne v Kairo. Dokončan je torej srečno najtežavnejši del proge London - Kairo - Captown - Kairo in se odpelje 8. marca v London.

17.000 ljudi je prisostvovalo v Newyorku v Madison - Square - Garden prvemu štartu norveškega skakalec ob palici Ch. Hoffa.

Zakaj se Bogoljubov ni udeležil šahovskega turnirja na Semmeringu. Bogoljubov je telegrafično obvestil vodstvo šahovskega turnirja na Semmeringu, da mu je ruski sovjetski šahovski savez prepovedal udeležbo na avstrijskem turnirju.

Dnevne vesti.

IZ NASE SKUPSCINE.

Radikalni poslanec Aleksa Zujavici graja proračun notranjega ministra. Govori proti velikim županom in nato zlasti ostro proti orožnikom. Pravi dalje, da bi bil norec, če bi glasoval za ta proračun, če notranji minister ne izjavi, da bo vprašanje orožniških postelj drugače uredil.

Nato se razvije sledeča debata:
Posl. Gjorgje Branković: »Ali boste glasovali proti proračunu?«

Zujavici: »Eto, to naj bo resen človek, kaj takega vpraša.«

Branković: »Pa zakaj govorite proti proračunu in glasujete za?«

Zujavici: »Vi ste slika onega nesrečnega povojnega življenja.«

Moskovljevič: »Ti si pa slika radikalne stranke.«

In debata, a tudi govor gospoda Zujavice, sta bila končana.

Resno, silno resno se debatira v naši skupščini...

— **Ekonomsko-komercialni doktorat.** Ministrstvo prosvete je izdalo naredbo o nostrifikaciji doktorata, pridobljenega na inozemskih visokih šolah iz ekonomsko-komercialne stroke. Naredba velja momentano samo za one, ki hočejo postati profesorji na ekonomsko-komercialni visoki šoli v Zagrebu, ko pa se ustanovi taka šola tudi v Beogradu, bo veljala tudi zanj.

— **Nov parobrod na Jadranu.** Te dni prispe v Dubrovnik novo nabavljen privatni parnik »Arma«, ki ima kapaciteto 6000 ton. Kapitan A. Zdenković bo zaposlil na parniku izključno naše ljudi.

— **Odlikovanje triglavskega župnika Jakoba Aljaža.** V nedeljo je izročil na Dovjem ob mnogobrojni udeležbi prebivalstva občine Dovje-Mojstrana v navzočnosti zastopnikov oblasti, javnih korporacij ter zastopnika Slovenskega planinskega društva in zveze slovenskih pevskih društev velezaslužnemu božitelju za Slovensko planinstvo, triglavskemu župniku in duhovnemu svetniku Jakobu Aljažu srežki poglavar radovljški red Sv. Save III. reda. Srežki poglavar radovljški dr. Peter Vavpotič je imel pri tej priliki na slavljenca nagovor, v katerem je navedel velike, zgodovinske zasluge Aljaževe za našo narodno, turistično ter ter povdarjal tudi njegove odlične zasluge na glasbenem polju. Nato mu je pripel najvišje ondličje izrekajoč mu obenem prisrčno čestitke. Slavljenec se je zahvalil, vidno ginjen. Povdarjal je, da je dosegel te svoje uspehe za našo turistično le z vsestransko pomočjo dovške občine. Prosil je sreskega poglavarja, da sporoči Nj. Velikanstvu kralju njegovo prisrčno in vdano zahvalo. Nato so čestitali g. Aljažu še v imenu Slovenskega planinskega društva, Osrednjega odbora g. Hrovatin iz Ljubljane, v imenu zveze slovenskih pevskih društev predsednik dr. Kimovec, v imenu duhovščine okrajne radovljški dekan Fatur, v imenu občine Dovje župan Klančnik, v imenu učiteljskega šolskega upravitelja Serafin, v imenu požarnih bramb Dovje in Mojstrana načelnika Pečar in Košir ter gorski vodniki. Domači pevski zbor je zapel še par Aljaževih pesmi in drž. himno Bože pravde, nakar se je g. župnik Aljaž vsem navzočim ponovno zahvalil.

— **Na seji čestnega odbora ribniškega se** je sklenilo poslati Vesemu listu sledeče pismo: »Domovina« z dne 5. febr. 1926 št. 6 je prinesla dopis tičec se računov čestnega odbora. Komur je ležeče na tem, da dobi jasno sliko, naj se obrne na »Gradbeno direkcijo«. V časnikarsko polemiko se mi ne spuščamo. — Čestni odbor.

— **Odkup tobaka v Hercegovini.** V kratkem bo končano v Hercegovini odkupovanje tobaka. Med pridelovalci vlada velika nezadovoljnost radi slabe klasifikacije tobaka in cene. V nekaterih vaseh se je pripetilo, da je pridržala oblast ves tobak za davek, tako da kmetije zanj niso dobili niti enega dinarja. Na ta način se mora razvijati tihotapstvo kljub najostrejšim kaznim.

— **Zračni promet Ancona—Reka.** Kot se poroča od informirane strani, se trveje prihodnji mesec v Italiji tri nove proge za zračni promet: Ancona-Venezia, Ancona-Reka in Ancona-Zader. Letala bodo oskrbovala poštni in potniški promet.

— **Uvoz zmrznjenega mesa.** Zagreb, ki izvažava ogromne količine živine, je zelo drago meso. Ker so ostali vsi poskusi konzerviranja, da bi se cene znižale na primerno višino zamažan, je prišel neki podjetnik na idejo, da bi uvažal zmrznjeno meso iz Trsta. Izračunal je, da bi mogel prodajati tako meso po 6, 8 in 10 ceneje (1 kg govedine slane danes v Zagrebu 16 do 20 Din). Pri tem bi mu ostalo pri kilogramu še vedno 5 do 8 odstotkov dobička. Njegove račune je prekrizala država, ki zahteva v zaščito domače trgovine in obli po 6 Din carine za 1 kg uvoženega mesa, torej prav toliko, za kolikor bi bilo uvoženo meso ceneje od domačega. Sedaj skuša doseči podjetnik, da bi mu dovolila država carine prost uvoz zmrznjenega mesa vsaj za potrebe uradnikov, delavcev in vojske.

— **Delavska zbornica v Sarajevu** je imela te dni svojo plenarno sejo. Izvoljen je bil nov odbor, obstoječ iz 12 oseb, sprejet je bil proračun za prihodnje leto, ki znaša 1.744.000 Din in končno je bila sprejeta obširna resolucija. V resoluciji se med drugim zahteva, da se delavska zaščita ne ukine, temveč razširi, protestira se proti ukinitvi avtonomije delavskih zavarovalnic, dalje proti postopanju policijskih oblasti I. instance napram delavskim organizacijam in posameznim delavcem, češ da so bile za časa komunističnega gibanja leta 1919 pri poednih policijskih oblastih sestavljene liste protidržavnih elementov, ki še do danes niso ukinjene, kar povzroča večini delavcev velike težave, če iščejo dela pri državnih podjetjih, končno se protestira proti zaposlovanju inozemskih in klektualnih delavcev.

— **Podmladek Rdečega Kriza** na I. drž. gimnaziji v Ljubljani priredi dne 14. marca 1926 v dvorani »Kina Matice« ob pol 11. Akademijo. Programi, ki vsehajo kot vstopnice, se bodo prodajali na dan akademije od 10. ure dalje v vestibulu »Kina Matice«.

— **Ostre mere proti borznim spekulantom** v Italiji. Italijanski finančni minister Volpi je poslal vsem prefektom okrožnic, v kateri jih pozivlja, da podvzamejo najostreje mere zoper borzne spekulante in razširjenvalce alarmantnih vesti, katerih cilj je vzemirjanje denarnega trga.

— **Uradni list št. 21.** z dne 6. marca 1926 priobčuje pravilnik o cepitju zoper koze ter popravek k zapisniku o ugotovitvi definitivne liste izžrebanih dobitkov loterijske 2 in pol odst. državne rente za vojno škodo.

— **Razpisana stalna učna mesta.** V mariborski oblasti je oddati večje število stalnih učnih mest na osnovnih šolah. Prošnje je vložiti do 31. marca pri pristojnih šolskih upraviteljih. Podrobnosti glej v »Uradnem listu« št. 21. z dne 6. marca 1926.

— **V moški kaznilnici v Mariboru** se odda mesto paznika-zvaničnika. Prošnje je vložiti do 20. marca pri ravnateljstvu kr. moške kaznilnice v Mariboru. Prednost imajo prosilci, ki ustrezajo vsem pogojem za imenovanje za zvaničnika ter so visoke in močne rasti. Podrobnosti glej v »Uradnem listu«.

— **Iz poštne službe.** Milan Gjorgjevič načelnik telegrafskega oddelka v ministrstvu za pošte in brzojav je imenovan za pomočnika generalnega direktorja poštne hranilnice v Beogradu; ing. Marij Osana, pomočnik direktorja pošte v Ljubljani pa za načelnika telegrafskega oddelka v ministrstvu za pošte in brzojav.

— **Vihar prevrnil vlak.** Ko se je odpeljal te dni mešanec iz Sinja, je besnel na progi silen vihar. Ker je povzročil v onih krajih vihar na okolišnih železnicah že več nesreč, je odredilo železniško ravnateljstvo, da ne sme voziti na tej progi, kadar znaša brzina viharja nad 80 km, noben vlak. V svrhu merjenja brzine viharja je postavljen na postaji Vranjaci—Solina poseben aparat, ki ima v slučaju potrebe obvestiti vse postaje, nakar se vsi vsak vlak na bližnji postaji. Ta dan je potrgal vihar na progi vse telefonske in brzojavne žice, zato je bilo vsako obveščanje nemogoče in vlak je vožnjo nadaljeval. Med postajama Klis in Vranjaci—Solina ga je vrgel vihar na levo stran tračnic. Na progi je ostal samo stroj. Potniki in personal so dobili počudnem naključju samo neznatne poškodbe. Tudi vozovi so bili samo neznatno poškodovani. Radi silne burje ni bilo mogoče poslati ves dan na lice mesta nobenega pomožnega vlaka. Potniki pa na to niti čakati ni hoteli, temveč nadaljevali so svojo pot peš, veseli, da so jo odnesli tako poceni. Silni vihar je povzročil tudi v Splitu in okolici precej škode. Poškodoval je več streh, prevrnil več dimnikov ter polomil v mestnem arku več dreves. Najhujši učinek je imel vihar na morju. Italijanski parnik »Zeno« so vrgli velikanski valovi ob skalo, da se je razbil in potopil. Moštvo se je rešilo. Potopilo se je tudi več ribiških ladij. Vse podrobnosti še niso znane.

— **30 oseb poginilo pri požaru v kinu.** Pariški listi poročajo iz Moskve, da je izbruhnil te dni v nekem kinu v Novonikolajevskem v Sibiriji strahovit požar, ki je zahteval 30 človeških žrtve.

— **Shakespearejevo gledališče pogorelo.** Iz Londona poročajo: V noči od sobote na nedeljo je uničil velikanski požar Shakespearejevo gledališče v Stratfordu-on-Avon. Gledališče je pogorelo do tal. Nekaj dragocenih Shakespearejevih rokopisov so vendarle rešili. Ognjenjaci so z velikim trudom preprečili, da se ni razširil ogenj tudi na v bližini se nahajajoči Shakespearejev muzej.

— **Skupen samomor Slovence in Slovenke** v Varaždinu. Pred leti sta se naselila v Varaždinu Ana Magovec in njen brat, oba doma iz Krke pri Višnji gori. Otvorila sta v Pljuški ulici dobrodošlo gostilno. Nedavno pa sta se sprla radi bratove ljubice. Dekle mu je rodilo dete, da ji pomaga, ji je podaril 2 orala zemlje. Tega njegova sestra ni mogla preboleti in nastal je pekel v hiši. Končno se je brat takega življenja naveličal ter odšel v Ljubljano, kjer je poslal koočajo. Da ni ostala sama, je vzela njegova sestra k sebi svojo ga ljubčeka Joško Godca, doma iz iste vasi kot ona. Joško je bil zal dečko, čvrt in krepek, star šele 26 let, dočim je bila Ana že bolj staričkavo dekle, štela je namreč že 34 pomlad. Joško se je povabilu odzval ter prišel v Varaždin. Ves dan sta se z ljubico razgovarjala. Zvečer sta šla na izprehod. Ob 10. sta se vrnila ter se podala takoj spat. Ona je spala v prvi sobi s svojo rojakinjo Pepico Kosak, on pa sam v drugi. Okrog 4. zjutraj sta vzbudila Pepico dva strela iz samokresa, ki sta padla v sosednji sobi. Pepica je hitela gledat, kaj se je zgodilo: Na postelji je ležal v mlaki krvi Joško, preko njega pa Ana, oba s prestreženimi senci. Na mizi je ležal listek z napisom: »Z bogom vsi domači! — J. Godca in Anica.«

— **V eri samomorov.** V Beogradu so se pripetili te dni kar trije poizkusi samomora v dveh dneh. Dve ženski, obe že v kaončni starosti, sta se zastropili, ena ker ji je njen mož hodil za mlajšimi, druga pa, ker ji je bil nezvest ljubimec, strumen žandar, tretji kandidat samomora pa je znan beograjski bonvivon Milutin Pavličević, ki je zakvarjal zadnje dni toliko denarja, da ga je gual obup v mrzle valove Sane. Neki mornar je skočil za njim ter ga rešil.

Ljubljana.

— **Komisija.** V Igriški ulici se je pred nekaj dnevi, ko je še deževalo in snežilo, zgodila nesreča, da je morala imenitna dama stopiti s svojim lahkim čevlčkom v globoko lužo sredi hodnika, ki ga pravzaprav Igriška ulica niti nima. Imenitna dama se je vsled mokrote občutno prehladila in ni mogla na svoj priljubljeni venček. Povedala pa

je svojim skrbnim totarišicam, tudi imenitnim damam, svojo nezgodo, imenitne dame pa so nezgodo opisale svojim možem, in če dame opisujejo nezgode, morajo gospodje so-progi vedeti, kaj to pomeni. Gospodarji sveta in stvarstva so se takoj obrnili na trosvet za pomoč. Trosvet je na izredni seji takoj sklenil poslati na lice mesta posebno komisijo, da preišče in ugotovi nevaren položaj in stavi primerne predloge. Ko so tehnični strokovnjaki luže premerili, so dejali, da bi bilo najbolje lužo zasipati. Temu predlogu je ugovarjal zastopnik mestnega gospodarstva, če, da taka potratna kamernja pomeni občutno obremenitev mestnega gospodarstva. Nato so nekateri predlagali, naj se pošlje na lice mesta mestni delavec s kormom, da vodo izpelje in jo polije na sredo ceste. S tem predlogom pa se zopet ni strinjala zdravstvena oblast, češ da ni izključena možnost, da so v amazani vodi nevarni bacili in bi se po celi Ljubljani razširila epidemija. Tada kadar je trosvet v sili, priteče pes in se ga usmili. Res je namreč, da je v najbolj kritičnem trenutku prišel od Rimske ceste sem velik merski pes, ki je vso vodo na eno sapo polokal in tako mestno občino rešil prevelikih izdatkov za kamenje. Ljubljansko prebivalstvo epidemije, trosvet zadrege, sebe pa žeje. Danes je jama sredi hodnika po pasji zaslugi popolnoma suha.

— **Gremij trgovcev v Ljubljani.** Gremij trgovcev objavlja sledeče: V zadnjem času prejemajo številni trgovci od tukajšnje carinarnice pozive za naknadno doplačilo carine za blago, ki je bilo zacarinjeno že pred nekaj meseci. Ker je nastalo med trgovstvom radi tega silno ogorčenje, namerava Gremij tozadevno pokreniti posebno akcijo, da se ta praksa ukine, vsled česar se naprošajo vsi oni člani ki so prejeli poziv za naknadno doplačilo carine, da to javijo nemudoma Gremiju. — Načelstvo.

— **Pomočniki zbor Gremija trgovcev** v Ljubljani sklicuje svoj redni letni občni zbor za pelek dne 12. marca t. l. ob pol 8. uri zvečer v prostornih Gremija trgovcev v Ljubljani (palaca Ljubljanske kreditne banke, vhod iz Aleksandrove ceste nasproti kino Ideal). Dnevni red je običajen, izven tega se voli novega načelnika in 2 podnačelnika. — Odbor.

— **Bajtare** Slavbena in kreditna zadruga r. z. z. o. z. ima nadaljevanje svojega II. rednega letnega občnega zbora v sredo, dne 17. marca ob 20. uri v steklenem salonu kolo-dvorske restavracije v Ljubljani glavni kolo-dvor.

V restavraciji pod »Skalco«, Mesni trg št. 11, danes od 20. ure do polnoči koncert.

MIKLOŠICEV SPOMENIK V LJUTOMERU.

Eden največjih učenjakov, kar jih je rodila slovenska mati, je nedvomno dr. Fran Miklošič. A razen nekaj ulic po naših mestih, ki so po njem imenovane, nima ta mož še nobenega spomenika. V Radomerščaku pri Ljutomeru se stoji njegova rojstna hiša, a kamoli ne bo nihče vedel, komu je tekla zibel v tej hiši.

V krogih ljubljanske univerze se je sprožila misel, da se vzida vsaj spominska ploča v njegovo rojstno hišo. Ljutomerski rojaki so se pa odločili, da se mu obenem postavi vsaj skromen spomenik v Ljutomeru na Cerkevskem trgu, v bližini hiše, v kateri je preživel otroška leta, ko so se mu starši semkaj preselili. Večji spomenik se prepriča beli Ljubljani.

Da se to izvrši, se je sestavil poseben odbor, v katerem imajo svoje zastopnike: Ljubljanska univerza, Zgodovinsko društvo v Mariboru, poglavarstvo ljubljanskega sreza in tuška občina Ljutomerska. Ta odbor se obrača s prošnjo na vse rojake, ki vedo, kaj pomenja ime Miklošič, da z radovoljnimi prispevki pomorejo postaviti Miklošičev spominsko ploščo in spomenik v Ljutomeru. Oboje bi se imelo odkriti še letošnje poletje. Stroški so preračunjeni na približno 25.000 Din, katere svota se bo pač dala zbrati brez posebnih težav.

Prispevki se naj pošiljajo na županstvo v Ljutomeru ali na Zgodovinsko društvo v Mariboru, kakor je komu bolj priključno. Z zahvalo se spejme tudi najmanjše darilo.

Naša dolžnost je častiti spomin naših velikih kulturnih delavcev, ima pa to tudi poudar na mladino, da posnema vzore naših velikih mož.

Odbor za postavitev Miklošičevega spomenika v Ljutomeru.

PRVI PASTIRSKI TEČAJ NA JESENICAH.

Dne 6. marca se je vršil na Jesenicah enodnevni pastirski tečaj za radovljški okraj. Bil je to I. tečaj te vrste v Sloveniji.

Predsednik planinskega odbora za okraj Radovljica Ivo Ažman je pozdravil vse navzoče goste, zastopnike oblasti in nepričakovano veliko število pastirjev in pastiric (bilo jih je 88). Nato je podal besedo namestniku okrajnega komisarja, nadsvetniku ing. Presslu, ki je otvoril tečaj z govorom, v katerem je pojasnil pomen in važnost tečaja za izboljšanje plančarstva, nakar je podal besedo prvemu predavatelju, živinozdravniku Zarniku.

Predmet njegovega dve uri trajajočega temeljitega in v tako poljudnem tonu prednanega predavanja, da ga je moral vsakdo razumeti so bile živinske bolezni na planinah in prava pomoč.

Za njim je predaval mlekarški instruktor Peve o mlekarstvu na planinah.

Sledil mu je okrajni ekonom Sušič, ki je očrtal v obširnem govoru delo pravega pastirja na planinah in povdarjal njega korist za plančarstvo in živinorejo vsega okraja.

S tem je bil tečaj zaključen in sledilo je izplačevanje nagrad. Predsednik Ažman, odbornik Jan in ekonom Sušič so izplačali 25 pastirjem že preje določene nagrade v skupnem znesku 2818 Din. Ostalim 63 pastirjem, ki se za nagrade niso priglasili, so izplačani vozni stroški in dnevnice po 40 Din. — Vsa prireditve je veljala 7095 Din.

K stroškom so prispevali: okrajna blagajna 7000 Din, posojilnica v Radovljici 1000 Din, komisar agrar. operacij pa 800 Din.

Odbor izreka darovalcem, predavateljem in zastopniku agrar. operacij najlepšo zahvalo.

Na prireditve je odbor ponosen, kajti uspeh je bil sijajen.

Sokolstvo.

ZA SOKOLSKI DOM V ŠISKI!

Predstajši ljubljanskega sokolstva, našemu agilnemu Sokolu v Špi. Šiški preli nevarnost, da radi pomankanja lasne telovadnice in strehe zastane ali celo obnemore sredi svojega najlepšega razvoja in poleta. Le prijazni gostoljubnosti sedanjega lastnika njegovih telovadnih prostorov se ima zahvaliti, da more vsaj za enkrat nemoteno vežbati. A tudi to bo trajalo le kratko dobo, nakar bo moral izprazniti telovadne prostore. Ako do-tlej ne dobi lasne strehe bo ostal na cesti.

Da se zberejo še zadnja, za zgradbo potrebna sredstva, in s tem prepreči preteča nevarnost, je priredilo Društvo za zgradbo Sokolskega doma v Šiški denarno in efektivno loterijo, katere žrebanje se ima vršiti 31. marca t. l.

Vrednost vseh dobitkov znaša 200.000 Din. Od tega so glavni dobitki: 1 nov Ford avto, 1 hrastova jedilnica, 1 spalnica, 1 vagon pre-moga, kuhinjska oprema, pisalni stroj itd. ter denarnih 15.000 Din — 10.000 Din itd.

Vseh dobitkov je 3140.

Srečke stanejo po 10 Din ter se dobijo po vseh ljubljanskih trafikah, razen tega pa se lahko naročijo direktno pri Društvu za zgradbo Sokolskega doma v Šiški.

Ako se društvu ta akcija posreči, je upati, da dobi šišenski Sokol že v kratkem lastno streho.

Se par tednov nas loči od žrebanja.

Pozivljamo zato vso našo javnost, da v teh zadnjih dnevih, pridno posega po srečkah loterije za zgradbo Sokolskega doma v Špi. Šiški. Pozivamo pa tudi vsa naša sokolska in druga narodna društva, da krepko podprejo požitvalne šiškarje, da se njihova akcija konča z uspehom in da so svojih močeh pripomorejo, da zraste v naši zavedni Šiški dom, ki bo omogočal čilemu šišenskem Sokolu krepke polet in razmah, tako da bo lahko v ponos našemu sokolstvu!

K REGULACIJI GLINSCICE IN GRAD-SCICE.

Pod tem naslovom je napisal neznan pisec članek v »Slovencu« z dne 19. februarja. Med drugim omenja pisec tudi, da se je občina pritožila radi jez v Koleziji, ki je gotovim ljudem trn v peti. Pisec se veseli nad regulacijo Glinščice in Gradaščice, ki jo mora vsakdo z veseljem pozdraviti, ker je potrebna. Iz vsega članka se jasno vidi, da je piscu najbolj napoti jez v Koleziji, pa se hudeje tudi nad mestno občino, da je ta vložila rekurz proti odpravi tega jez. Moje mnenje pa je, da je občina, če je to storila, postopala edino prav. Nad 100 letno pravico do jez v Koleziji tudi mestna občina ne more in ne sme kratko pustiti pasti, ker se ne ve, če ne bo mestni občini ravno ta pravica še dobro služila. Kaj pa je z jezo? Ali je res tako škodljiv, kakor se ga opisuje? Nikakor ne. Moderen jez bi prejel korist kot škodoval. Po regulacijskem načrtu se bo struga Gradaščice znatno skrajšala, ker bodo vsa kolena sedanje struge odpravljena. Padeč, ki je pri Gradaščici že sedaj precejšen, se bo izdatno povišal in bo tako tok Gradaščice že pri normalnem stanju vode izredno deroč, kaj šele pri navih, ko bo voda narasla. O kaki poplavi potem, ko bo regulacija izvršena, seveda ne more biti govora. Tudi stari jez ni bil glavna ovira vode, marveč je bila in je tukaj krivda le v zverženih strugi. D kaz, da je temu tako, je večkratna poplava tudi v zadnjih letih, ko jez v Koleziji ni. Gonja proti jez v Koleziji se je pričela le bolj iz raznih osebnosti in radi zasebnih koristi.

V zvezi z jezo se seveda širijo razni ugovori proti kopališču v Koleziji, ki ga hoče mestna občina obnoviti. Tukaj je prvo vprašanje: je li to kopališče za Ljubljano potrebno? Vsa se tako strasten nasprotnik mora na to vprašanje odgovoriti da je potrebno in to dokazuje tudi dejstvo, da se običajno v seziji koplje dnevno 1000—2000 ljudi ob Gradaščici. Sdaj pa ugovori: Glavni ugovor je »umazana voda«. Ali je Ljubljanka kaj bolj čista? Kar pa je glavno, je lega kopališča pripravna in priročna in leži v idiličnem kraju. Kakor se je že lansko leto pisalo v listih, je za Ljubljano eno kopališče daleč premalo in tudi dve še ne bosta popolnoma zadovoljili vsega občistva. Računati pa je treba pri tem na to, da je mnogo ljudi, ki nimajo časa hoditi v oddaljena kopališča, medtem ko bi se marsikdo v poletni vročini rad ohladil v kopališču Koleziji.

Poleg tega pa bo jez zelo prav prišel v suši, da bo zadržal malo vodo, ki jo bo zelo potrebovala šlovnata zemlja okoli struge.

Ponavljam kratko: Jez ni škodljiv, marveč potreben, kopališče v Koleziji je splošno za-željeno in neobhodno potrebno, zato naj mestna občina ljubljanska skrbni za to, da bo upostavljeno do konca maja.

Strokovnjak.

Listnica uredništva. Objava Podružnice sadjarskega in vrtnarskega društva za Ljubljano smo prejeli šele večer, torej prepozno.

Gospodarstvo.

LJUBLJANSKA BORZA,
torek, 9. marca 1926.

Vrednote: Investicijsko posojilo iz l. 1921 bl. 78; Loterijska državna renta za vojno škodo den. 279, bl. 282; Zastavni listi Kranjske deželne banke den. 20, bl. 22; Kom. zadolžnice Kranjske medz. banke den. 20, bl. 22; Celjska posojilnica d. d., Celje, Celje den. 200, bl. 202, zaklj. 202; Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana den. 200, bl. 220; Merkantilna banka, Kočevje den. 100, bl. 104; Slavenska banka d. d., Zagreb den. 50; Kreditni zavod za trg. in ind., Ljubljana den. 175, bl. 185; Strojne tovarne in livarne d. d., Ljubljana bl. 110; Združene papirnice Vevče, Goričane in Medvode d. d., Ljubljana den. 110; Slavbna družba d. d., Ljubljana den. 80, bl. 90; Šešir, tovarna klobukov d. d., Skofja Loka den. 115, bl. 120, zaklj. 115.

Blago: Les: Deske, 20 mm, monte, fco Podbrdo ali Kranjska gora 2 vag., den. 540, bl. 540; bukova drva, suha, fco nakl. postaja 1 vag., den. 21.50, bl. 21.50; gabrovi hlodi (bel gaber), zdravi, čisti, ravni, s toleranco lahke enostavne krivine in 2 ali 3 zdravimi grčami, od 30 cm prem. napr., s 5% od 26—29 cm, dolž. 1½ m napr., fco vag. nakl. postaja 2 vag., den. 440, bl. 440; hrastovi obrobli, plohi, 43 mm, 2.65 m in 53 mm, 2.80 m, od 18 do 30 cm, fco vag. Postojna tranz. 1 vag.,

den. 1280, bl. 1300; deske, večina smreka, 20 in 25 mm, event. tudi 30 mm, od 1—4 m, blago zdravo, monte, fco vag. Postojna tranz. za 100 kg 1 vag., den. 64, bl. 68; hrastovi plohi, neobljeni, od 90, 110, 130 mm, od 2.50 m napr., fco vag. Postojna tranz. bl. 1200; hrastovi frizi, 5, 6, 7, 8, 9 cm, od 30 do 60 cm in od 8, 9, 10, 11, 12 cm, od 80, 90, 110, 120 cm, s 70% l. in 30% H., fco vag. Postojna tranz. den. 1140. — **Premog:** Kal. ca 7000 antracit, Orle, fco vagon Škofljica: kosovec, za 1 tonu bl. 500; kockovec, za 1 tonu bl. 450; orehovec, za 1 tonu bl. 400; zdrob, za 1 tonu blago 350. — **Kal. ca 4800, fco vagon Ormož:** kosovec nad 60 mm, za 1 tonu bl. 260; kockovec 35/60 mm, za 1 tonu bl. 240; orehovec 20/35 mm, za 1 tonu bl. 210; zdrob 10/20 mm, za 1 tonu bl. 190. — **Zito in poljski pridelki:** Pšenica bačka, 76/77, 2%, fco vagon Novi Sad bl. 280; kuruza nova, fco vag. Novi Sad 1 vag., den. 114, bl. 114; kuruza nova, za mare, fco v. Novi Sad bl. 120; kuruza stara, april, fco vag. Novi Sad bl. 127; kuruza stara, fco vag. Novi Sad bl. 145; kuruza umelno sušena, fco vag. Novi Sad bl. 135; kuruza čimquatin, fco vag. Manastir bl. 190; kuruza srednje drobna, fco vag. baranjska postaja bl. 145; kuruza časa primerno suha, par. Sid. bl. 112.50; zeleni fižol, okrogel in podolgovat, fco vagon Maribor bl. 270.

Zagreb, 9. marca. Devize: Newyork 56.65—56.95, London 276.0250—277.0250, Pariz 207

—209, Praga 168.15—169.15, Milan 227.57—228.77, Curih 10.9828—10.9728, Dunaj 8.01—8.05, Berlin 13.53—13.57.

Curih, 9. marca. Beograd 9.1650, Newyork 519.50, London 25.2450, Pariz 18.07, Praga 15.3850, Milan 20.84, Dunaj 73.25, Bukarešta 219.50, Sofija 3.75, Berlin 123.70.

To in ono.

Lahkoživčeva šestdesetletnica. Ves Newyork govori te dni o tem, kako je praznoval Mr. Hearl svoj 60. rojstni dan. Mr. Hearl je priredil sijajno gostijo ki se je bodo povabljeni pač dolgo časa z veseljem spominjali. »Clou« veselice, ki je trajala od 8. zjutraj je bil skok ene največjih krasotic iz »Music-halla« v banjo, napolnjeno s šampanjcem. Seveda pa deklica ni skočila v šampanjsko kopel v svoji dragoceni toaleti, pa tudi ne v kopalnem kostumu, temveč — v Evinem. Po tem skoku je krožila od ust do ust lahkoživčev kupica šampanja, v katerega je skočila mnogo oboževana krasotica... Policija poizveduje sedaj glede provenienca šampanja, ki ga je, kot dokazuje orgija ob proslavi Hearle 60 letnica, v »suhic« Ameriki tako nesramno veliko dobiti.

Mrtvec oživel na mrtvaškem odru. V provinci Belarno v Italiji se je pripetil te dni slučaj, ki je povzročil mnogo strahu. Luigi Laura je ležal na mrtvaškem odru. Sorod-

niki so ga stražili izmenoma vso noč ter molili za njegovo dušo. Ko je bila pri njem okrog poldne devojka Graziella popolnoma sama, se je začel mrtvec nenadoma gibati. Graziella je zbežala smrtno prestrašena iz sobe ter jela na vso moč klicati na pomoč. Ostali sorodniki so hiteli k mrtvecu, ki se je kmalu nato vsedel ter prosil za kozarec vode. Par žensk je od strahu onemdelo. Pa tudi »mrtvec« sam se je, ko se je situacije zavedel, tako prestrašil, da je par ur nato umrl in sicer to pol res in za vedno.

Brezlični detektiv. Na Dunaju je bila izvršena te dni drzna tatvina avtomobila. Sotfer Georg Herz je prišel k lastniku neke avtogaraže ter izjavil da ima kupiti po naročilu neke banke avtomobil. Ker je lastnik garaže Herza osebno poznal, mu je verjel. Sedla sta v enega od avtomobilov ter podvzela poskušo vožnjo po mestu, ko se je lastnik avtogaraže ustavil pred hišo, v kateri je stanoval lastnik avtomobila, ki mu je izročil avto v komisijo, je Herz izkoristil njegovo odsolnost ter jo z avtomoribom odkuril. Lastnik avtogaraže je hitel na policijo ter prosil, da se preganja tatu potom radiotelefonije. Ustregli so mu ob priliki popoldanskega koncerta. Kmalu nato je agnosiral eden od abonentov Herza in avtomobil na ulici ter dal tatu aretirati. Herz je imel vse polno dolgog, denarja pa v trenutku aretacije tako malo, da ni mogel kupiti niti bencina.

Jack London:

Morski vrag.

»Vi ste človek, ki je popolnoma brez onega, čemur svet pravi morala, ne-li?«

»Tako je.«

»Človek, katerega se je treba vedno bati — «

»Tako se pove.«

»Kakor se bojiš kače ali tigra ali morskega soma?«

»Sedaj me poznaš,« je dejal. »In poznaš me kot takega kakor me poznajo na splošno. Drugi ljudje mi pravijo Wolf (vrag človeški).«

»V resnici ste neka vrsta pošasti,« sem dejal korajžno, »Kaliban, človek, ki dela kot vi delate v trenutkih brez dela, poln muhavosti in čudnih domislekov.«

Celo se mu je pomračilo pri tem namiganju. Ni me razumel in hitro sem spoznal, da ni poznal one pesnitve.

»Pravkar berem Brosoninga,« je priznal, »prav trd oreh je. Nisem prišel daleč z njim in kakor vse kaže, sem bržčas zgrešil smer.«

Da ne postanem dolgočasen, naj povem, da sem iz njegove kajite prinesel knjigo in na glas bral Kalibana. Bil je vznemirjen. To je bil primitiven način mišljenja in gledanja stvari, ki ga je dobera razumel. Ponovno me je prekinil z opazko in kritiko. Ko sem končal, mi je on bral pesem v drugi in že tretjič. Lotila sva se razmotrivanja — o filozofiji, znanosti, evoluciji, veri. Njegove besede so kazale netočnosti človeka, ki je take reči sam prebiral, in pa, to se mora priznati, sigurnost

32

in naravnostnost primitivnega duha. Ista preprostost njegove sklepanja je bila njegova moč in njegov materializem je bil vse bolj prepričujoč — močan kakor fini komplicirani materializem mojega prijatelja Charleya Furnsetha. S tem ne rečem, da bi mogel prepričati mene prepričanega idealista, ampak da je Wolf Larsen naskočil zadnje utrdbe moje vere z energijo, ki je izzvala spoštovanje, dočim ni podala prepričanja.

Čas je ptekal. Prišel je čas večerje in miza še ni bila pogrnjena. Postal sem nemiren, skrben, in ko je Mugridge bolnega in jeznega obraza pozijal po stopnicah, sem se pripravil, da bi odšel po svojih poslih. Toda Wolf Larsen mu je zaklical:

»Kuhare, nocoj se moraš požuriti. Imam dela s Klado in glej, da opraviš brez njega kakor pač najboljšo moreš.«

Zopet se je zgodilo nekaj nepričakovanega. Tisti večer sem sedel s kapitanom in lovci pri mizi, Tom Mugridge nam je pa stregel in pozneje pomival posodo — domislek, prava Kalibanska muhavost Wolfa Larlena, o kateri sem naprej videl, da mi prinese neprilike. Ves čas pa sva govorila in govorila, v veliko nevoljo lovcev, ki niso razumeli niti besedice.

Deveto poglavje.

Tri dni počitka, tri blažene dni počitka sem preživel z Wolfom Larsenom, jedel pri mizi v kabini in ves čas nisem delal prav nič drugega nego se razgovarjal o življenju, književnosti in vsemirju. Tom Mu-

gridge pa je ves ta čas pihal od jeze, divjal in opravljal poleg svojega dela še moje.

Bodi pripravljen na vihere, to je vse, kar ti morem reči,« me je posvaril Louis v neki prosti polovici ure na krovu, ko je Wolf Larsen poravnal neki pretep med lovci.

»Ne veš, kaj se lahko zgodi,« je nadaljeval Louis v odgovor, ko sem ga prosil naj mi pove kaj več. »Ta človek je tako različen in nasproten kot so toki v vodi ali zraku. Nikdar ne veš kakšne volje je. In baš ko boš mislil, da ga poznaš in boš prav na dobrem z njim, se bo izpremenil v tvoji navzočnosti, robantil nad teboj in ti pregnal vse lepe misli.«

Tako nisem bil posebno iznenaden, ko je v resnici prihrumela vihra, ki mi jo je Louis prerokoval. Imela sva bila razvnet razgovor — kajpada o življenju — in ker sem postal preveč drzen, sem delal trde opazke o Wolfu Larsenu in njegovem življenju. Živega sem takorekoč razrezal in tako ostro in tako temeljito prerešeta-val njegovo dušo kot je on imel navado delati z drugimi. Mogoče je to neka moja slabost, da imam neko rezkost v govoru; povrh tega sem popustil vse udrževanje in sem ga moril, da je vsa morska narava v njem vzdijala. Temna od solna zagorela barva njegovega obraza je počrnela, oči so mu kar gorele. V njih ni bilo vedrosti ali zdravega razuma — nič drugega kot strahovita togeta blaznika. Volčjega vraga sem videl v njem, steklega volka.

(Dalje prih.)

VINOCET

tovarna vinskega kisa, d. z o. z., Ljubljana, nudi
najfinejši in najokusnejši namizni kis iz
vinskega kisa.

Zahtevajte ponudbo!

**Tehnično in higijenično najmoderneje
urejena kisarna v Jugoslaviji.**

Pisarna: Ljubljana, Donajska cesta št. 1a, II. nadstropje.

MALI OGLASI

Črna oglasna do 10 besed Dva 5, vsaka nadaljnja beseda
10 par.

Več tisoč gabrovih sadik

za živ plot ali mejo, dobro vkoreninjenih, proda Ivan Gole, Zasip 44, pošta Bled. Cena 50 par komad.

Absolvent trg. tečaja

išče službe pri kakem večjem podjetju. Gre tudi nekaj mesecev brezplačno. — Ponudbe prosi na upravo lista pod: »Dobra moč«.

Vsak dan

namočeno polenovko

se dobi v trgovini Kovačič-Japelj, Ljubljana, Kongresni trg.

Stekleno

strešno opeko imajo stalno v zalogi Združene opekarnice d. d., Ljubljana.

„Opeka“

prvovrstne zidake priporoča
opekarna

„EMONA“ D. D.

v Ljubljani — Tovarna na
Viču (Brdo) — Pisarna v
Pražakovi ulici 3, prtljiče.

PREMOG - ČEBIN

Želfova ulica 1/II. - Telefon 56.

V službo

k večjemu industrijskemu ali trgovskemu podjetju želi vstopiti resna, zanesljiva in vestna gospodična z 10 letno pisarniško prakso, perf. znanjem nemščine in italijanščine poleg slovenščine, izvrstna strojepiska, korespondentka in knjigovodkinja. — Cenjene ponudbe na upravo lista pod »Elektra« do 20. marca t. l.

Gospodična

želi v svrhu skupnih nedeljskih izletov znanje z mladim gospodom, ki, naj šteje 22 let. Ponudbe prosi na upravo lista pod: »Pomlad se budi«.

Mag. št. 6404/1926.

ref. IX.

Razpis.

Mestni magistrat ljubljanski razpisuje

**oddajo ključavničarskih, mizarskih in
steklarskih del**

za nove objekte v mestni klavnici.

Vsi podatki so na vpogled in se dobe v mestnem gradbenem uradu med uradnimi urami.

Pravilno opremljene ponudbe je vložiti **do 20. marca 1926 opoldne** v mestnem gradbenem uradu.

Mestni magistrat ljubljanski.

dne 9. marca 1926.

Naročajte in širite „NARODNI DNEVNIK“!

TISKARNA „MERKUR“
TRG. IND. D. D.
Tiska knjige, pravila, cenike, račune, letake, časopise, lepake, brošure, posebnice in razglednice. Izvršuje vsakovrstne trgovske kakor tudi vse druge uradne tiskovine. ----- Lastna knjigovoznica.

LJUBLJANA - SIMON GREGORČIČEVA UL. 13. - TELEFON 552